

[Time: 3 Hours]

[Marks: 100]

Please check whether you have got the right question paper.

**N.B: 1. All questions are compulsory.****2. Figures to the right indicate full marks.****3. Give case-law/ reasons wherever necessary.**

Q.1 Answer the following in not more than 2 sentences:-

**20**

- Define conviction and acquittal
- What is meant by Charge?
- Observation home
- Variation of conditions of pardon.
- Juvenile in conflict with law.
- Public nuisance as defined u/s 133 of Cr.PC.
- In which case can a police officer arrest without warrant?
- Dispensing with personal attendance means? (sec.205).
- Define probation officer.
- How a corporation or registered society can represent itself as an accused before a court?

**Q. 2 Write short notes (any 4)****20**

- Child in need of care and protection
- Accomplice
- Inquest
- Special Powers of High Court and Court of Sessions regarding bail
- Appeal from conviction
- Powers and jurisdiction of metropolitan magistrate

**Q. 3 Situational Problems. any two:-****12**

- Vicky was tried for theft of gold ornaments from one jeweller shop. On complaint filed by the shop owner Vicky was arrested. The Judge found him guilty of offence committed under sec.380 of IPC. Further the Court ordered Vicky's release after admonition under Probation of Offenders Act, 1958, because there was no previous conviction of the accused Vicky and the theft was committed due to sudden temptation without any premeditation.
  - Define Probation. Is Probation valid in this case? Give reasons.
  - Explain the powers of the Court to release certain offenders on Probation.
- X filed complaint against Y for dishonor of cheque. The trial court convicted Y and sentenced him to 2 years of imprisonment. The Court also directed y to pay compensation of 50,000/- to X. X preferred revision against this order to Sessions Court. X's revision application was allowed and compensation was increased to 75,000/-.
  - Can X file revision against the order of Sessions Court seeking further increase in compensation?
  - Can Y file revision against the order of Sessions Court?

- c) X and Y are tried for murder. X, the main accused is convicted and sentenced to life imprisonment. However, the Court acquitted Y. The State filed appeal against acquittal of Y. X also filed appeal against his conviction. Unfortunately, X and Y both died in an accident.
- i. What is the status of the Appeal filed by State against acquittal of Y?
- ii. Advise the relatives of X, who desire to prosecute the Appeal filed by X.

**Q. 4 Answer the following (any four)**

**48**

- a) Explain the duties of Probation Officer with reference to Probation of Offenders act, 1958.
- b) What are the various processes to compel appearances and what are the consequences of non-appearance?
- c) Classify the various Criminal Courts and state the powers of each of the Courts provided under the Cr.PC.
- d) Discuss the provisions regarding compounding of offences under Cr.P.C.
- e) State the orders that may be passed regarding Juvenile by Juvenile Justice Board.
- f) Discuss in detail procedure of investigation.

\*\*\*\*\*

वेळ : ३ तास

गुण : १००

- सूचना: 1. सर्व प्रश्न सोडवा.  
2. उजवी कडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.  
3. आवश्यक तेथे कारणे/धारा/ केस लॉ द्या

**प्र.१ खालील प्रश्नांची उत्तरे दोनच वाक्यात द्या.**

**(20)**

- अ. शिक्षा आणि मुक्तता म्हणजे काय ?  
ब . चार्ज म्हणजे काय ?  
क. निरीक्षण गृह म्हणजे काय?  
ड. माफीच्या शर्ती मध्ये बदल ?  
इ. कायद्याशी संघर्ष करीत असलेले बालक.  
फ. फौजदारी प्रक्रिया संहिता ,१९७३ कलम १३३ नुसार ,सार्वजनिक उपद्रव म्हणजे काय?  
ग. कुठल्या गुन्ह्यामध्ये पोलीस वॉरंट शिवाय अटक करू शकतात ?  
ह. फौजदारी प्रक्रिया संहिता ,१९७३ कलम २०५ खाली आरोपीची जातीनिशी उपस्थिती माफ करणे म्हणजे काय ?  
ई. प्रोबेशन अधिकारी म्हणजे कोण?  
ज. कॉर्पोरेशन व नोंदणीकृत सहकारी संस्था न्यायालयासमोर आरोपी म्हणून कशा हजार राहू शकतात?

**प्र.२ थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार)**

**(20)**

- अ. काळजी आणि संरक्षणाची गरज असणारी मुले  
ब . गुन्ह्यातील मदतनीस (सहआरोपी )  
क. कायदेशीर चौकशी (INQUEST )  
ड. जामीन संबंधित उच्च न्यायालय आणि सत्र न्यायालयाचे विशेष अधिकार.  
इ. दोषी ठरविणाऱ्या आदेशाविरुद्ध याचिका .  
फ. मेट्रोपॉलिटन मॅजिस्ट्रेटचे अधिकार व अधिकार क्षेत्र

**प्र.३ कोणतेही दोन सोडवा.**

**(12)**

1. विकी हा एक ज्वेलरच्या दुकानातून सोन्याचे दागिने चोरी करण्याच्या गुन्ह्यात प्रक्रियाधीन आहे. त्याला ज्वेलरच्या मालकाने फिर्याद दिल्यानंतर अटक करण्यात आली होती न्यायाधीशांनी त्याला भारतीय दंड संहिता ३८० कलमाप्रमाणे दोषी ठरविले होते . त्यानंतर न्यायाधीशांनी विकी याला अपराधी परिवीक्षा अधिनियम, १९५८ प्रमाणे समज देऊन ( ADMONITION ) देऊन मुक्त केले कारण विकी यास त्या पूर्वी कोणत्याही गुन्ह्यासाठी शिक्षा झाली नव्हती आणि चोरी हि आकस्मिक मोहामुळे घडली होती .त्या मागे कोणतीही पूर्व तयारी नव्हती .  
अ. परिवीक्षा( प्रोबेशन ) ची व्याख्या लिहा . या case मध्ये प्रोबेशन कायदेशीर आहे का ? कारणे लिहा ?  
ब. एखाद्या आरोपीची प्रोबेशनवर सुटका करण्याबाबत न्यायालयाचे अधिकार लिहा ?

2. X ने Y विरुद्ध धनादेश ना वाटल्याची केस दाखल केली. कोर्टाने Y ला २ वर्ष तुरुंगवासाची शिक्षा ठोठावली . कोर्टाने Y ला रु.५०,०००/- X ला नुकसानभरपाई देण्यास सुद्धा हुकूम केला . X ने सत्र न्यायालयात पुनरीक्षणाचा अर्ज केला त्या अर्जावर सत्र न्यायालयाने नुकसान भरपाई रु. ७५,०००/- पर्यंत वाढवली .
- अ. X सत्र न्यायालयाच्या निर्णया विरुद्ध पुनरीक्षणाचा अर्ज दाखल करू शकतो का?
- ब. Y सत्र न्यायालयाच्या निर्णया विरुद्ध पुनरीक्षणाचा अर्ज दाखल करू शकतो का?
2. X व Y यांचेवर खुनाचा खटला होता . न्यायालयाने X या मुख्य आरोपीस दोषी धरून त्यास आजन्म कारावासाची शिक्षा दिली व Y याची निर्दोष मुक्तता केली . सरकारने Y च्या मुक्ततेविरुद्ध व X ने त्याला दिलेल्या शिक्षेविरुद्ध अपील केले. दुर्दैवाने X व Y या दोघांचा अपघाती मृत्यू झाला .
- अ. सरकारने Y च्या मुक्ततेविरुद्ध केलेला अपील काय होईल ?
- ब. Y च्या नातेवाईकांना त्याचे अपील चालवायचे असल्यास त्यांना सल्ला द्या

**Q.4 कोणत्याही ४ प्रश्नांची उत्तरे लिहा**

(48)

- अ. अपराधी परिवीक्षा अधिनियम, १९५८ खाली परिवीक्षा अधिकार्याचे (PROBATION OFFICER ) कर्तव्य स्पष्ट करा.
- ब . एखाद्याला न्यायालयात हजर राहण्यासाठी बंधन (भाग पाडणे) याची प्रक्रिया कोणती आणि हजर ना राहण्याचे परिणाम लिहा .
- क. विविध फौजदारी न्यायालयाचे वर्गीकरण करा व त्यांचे अधिकार स्पष्ट करा.
- ड. फौजदारी प्रक्रिया संहिता ,१९७३ अंतर्गत सामुपचाराने ( COMPOUNDING ) गुन्हे सोडविण्याची रीत सांगा .
- इ. जुवेनील जस्टीस बोर्ड , जुवेनील्स च्या बाबतीत पारित करू शकत असलेल्या आदेशाबाबत माहिती द्या.
- फ. "तपासाची प्रक्रिया" याची सखोल माहिती लिहा.

\*\*\*\*\*